

ABONAMENTUL.

Pe un an . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— "
Pe 3 luni . . . 7.— "
Pe o lună . . . 2.40 "

Pentru România și
străinătate:

Pe un an . . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi Nr.1/s

INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțumite publice și Lea
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisurile nu se înapoiază.

Denunțianții...

Arad, 9 Februarie.

Pentru omul cinstit e o imposibilitate morală să pârască pe cineva pe nedreptul; chiar când are motive grave pentru a descoperi lucruri pe cari numai el le știe și cari sunt de-adreptul vătămătoare binelui public, ordinii morale, el nu va cuteza, decât în cazuri foarte rare, deosebite, să facă o pâră anonimă. Chiar în aceasta residă o bună parte a omului cinstit, a caracterului integru că cutează să-și spună în fața lumii părerile, convingerile, mai ales faptele la cunoștința neîndoioasă a cărora a ajuns, chiar când prin aceasta n'ar înainta pe drumul de a-și crea mulți prietini și binevoitori.

Mașinăria vieții publice din nici un stat, ori cât de bine organizat, nu poate merge fără greș, și denunțările nici într-o țară nuscunoscute, chiar în vremuri de pace. Pe lângă controlul cel mai sever, sunt oameni aplicați în viața publică cari se pricep că se lucrează în întunec, și descoperirea lor e binevenită. Niciodată însă denunțările anonime n'au fost agreate de publicul mare, ne mai place tuturor pășirea bărbătească, pe față. Și nu odată opinia publică a creat adevărate tipuri de eroi din oamenii cari au avut cutezanța să descopere vr'un rău mare de care suferea viața publică din vr'o țară în urma activității dezastruoasă a unor funcționari sus puși.

Denunțările anonime au fost și sunt mai multe în țările în cari, deși au o organizație de drept destul de încheată, controlul e mai

puțin, mai superficial, dar cu deosebire la popoarele cari au retrebut în chip deosebit de bogat pe denunțianții de orice soi. Sunt țări și popoare la cari, pe lângă adevăratele interese de stat și de națiune, mai sunt luate în combinație și altele, de multeori numai planuri, himere pentru viitor, și totuș aceste din urmă au fost îndrăgite mai mult decât cele dintâi, și li se dă întâietate în toate preocupările celor dela cârma statului. Dacă cineva — denunțiant iscălit sau anonim — arăta vr'o primejdie care amenință adevăratele interese de stat putea să nu fie ascultat, dar dacă semnală vr'un pericol pentru himerele din viitor, denunțiantul era cu siguranță ascultat și răsplătit.

La noi în țară mai ales popoarele nema-ghiară au avut, în timp de pace, parte de cădeau într'o măsură deosebit de mare în interesul acestor denunțianți. Se formase o anumă categorie de oameni — și cam știm din sinul cărui neam se recrutau, — o anumă pressă care trăia pe urma denunțărilor. Ori-cât am strigat noi, ori cât ne-am apărat împotriva acestor paraziți, nu prea ne-au crezut pe cuvânt cei puternici. În pressă în parlament bărbații noștri conducători au avut să se lupte ani de-arândul pentru a împrăstia bănuiala cu care ne învăluiră bârfitorii din umbră, și n'am putea să spunem că au făcut'o aceasta cu un succes mai vădit. Bănuiala a rămas asupra noastră până la începutul războiului, până s'a văzut cine minte, și cine spune adevărul.

După ce neamul nostru a dat proba cea mare de credință față de tron și țară, denunțianții noștri au mai tăcut, deși nu de tot, însă viața publică maghiară a început abia

acum să-i cunoască pe acest soi de oameni, acum când și din sinul ei au secerat câteva jertfe nevinovate.

Denunțiantul anonim e de obicei un om certat adânc cu conștiința, un om al interesului și denunță de cele mai multe ori fiind aceasta în interesul său, deși el se pune sub masca interesului de stat. De astfel de interese au fost conduși și denunțianții noștri, persoane sau ziare, dar se înțelege până a fost numai cinstea noastră în joc și binele nostru, pressa ungurească n'a prea avut cuvinte aspre pentru acești oameni din tufă. Acum strigă împotriva lor, acum îi cunosc și gazetele maghiare. Văd și scriu că denunțiantul anonim, în ultima analiză, e un egoist imoral în cele mai multe cazuri, care din ură și dorință de răzbunare, din poftă de câștig, e în stare să arunce cele mai grave acuze asupra concetățeanului său.

S'a strigat în gura mare să se tae odată pentru totdeauna creanga de sub piciorul acestor paseri de pradă, și s'a simțit o resulfare de ușurare în toată țara când, zilele aceste, apăru ordinațiunea ministrului de onvezi prin care se oprește pe viitor a se lua în socotință ori ce denunț anonim în legătură cu armata.

Ne bucurăm și noi de această dispoziție dreaptă și așteptată de toată lumea.

Ne-ar plăcea însă dacă s'ar transpune acest mod nou de a vedea și a judeca lucrurile și în alte domenii ale vieții publice de stat, și ordinațiunea aceasta s'ar repeta și aici și nu ar rămânea numai în cadrele între cari se mișcă și pe cari le-ar atinge puterea armată. Căci mai sunt și astăzi oameni și chiar ziare cari urmăresc nobila indeletni-

Intâiul cântec.

(Schită).

De douăzeci de ani ducea viață grea și amară, de douăzeci de ani de când s'a căsătorit. Nu-i vorbă, nici în junie nu i-a prea zimit soarele, căci tot din slujit pe la străin a trăit, dar pe semne unii se însoară numai pentruca să nu-și mai poată scoate grumazii din jug cât vor trăi. Nimerise de nevastă o femeie bolnăvicioasă, molăe, care la puține lucruri se pricepea, la și mai puține o ajutau puterile, dar care tot la doi ani, pe la Bobotează, îl cinstea pe român cu un nou născut. Și în junia lui fusese scump la vorbă, și mai scump la cântec Ion Prața, dar de când s'a însurat nime nu l-a văzut vr'odată la birt să închine o cupă de vin, nime nu l-a auzit cântând, ca pe alți bărbați tineri. Sărăcia și năcazurile îl copleșiseră atât de cumplit, încât îi venia greu chiar să-și ridice capul spre soare; se spetise — un șir de ani — atât de mult sub poverile muncii înirigurate, necurmte, încât chiar trupul lui, sănătos și tare ca ferul în junie, începu să se învermănozeze. După zece cinsprezece ani de muncă întinsă se trezi cu junghieri, cu vătămături cari îl tăiau ca cu limbi de otel de câteori se schimba vremea.

Oamenii din sat îl văierau, se mirau de darul lui Dumnezeu cu cobiii ce-l umpleau casa, și nime nu se ciudea văzându-l mereu cu ca-

pul în pământ pe Ion Prața, văzându-l îmbătrânit înainte de vreme.

De când începu războiul, trecu de două-ori prin fața comisiilor de asentare, dar scăpă. Nime din sat nu avu vre-un cuvânt împotriva acestei mântuirii. Cei mai mulți ziceau: „Atâta ar mai trebui! Să-l ducă și pe Prața”.

Ion Prața nu arăta nici o teamă mergând la asentare, dar nici întorcându-se nu arăta nici o urmă de bucurie pentrucă scăpase. Nu striga, nu cânta, nu intra în birt să se îmbete, ci se strecura încet spre coliba lui.

Nu de mult se dădu poruncă pentru a fi cercetați a treia-oraă cei cari mai rămaseră pe acasă. Ca de obicei, aceeaș zarvă se porni între oameni. Care va mai fi asentat, care va mai scăpa?

Seara, în preziua asentării, nevasta lui Ion Prața îl întimpină cu hohote când acesta veni dela lucru. Ca de obicei, bărbatul nu o luă în seamă, era prea obicinuit cu plânsete în casă.

— De astădată n'ai să scapi nici tu, Ioane”, zise ea într'un târziu.

— Bocind te-ai născut, bocind vei muri” zise bărbatul c'un fel de dispreț.

— Nu vei scăpa. Am tras cărțile.

— Prostii!

— Ce prostii! Și n'rândurile trecute am făcut așa, și am știut că vei scăpa.

— Cum va vrea Dumnezeu. În urmă tot un drac!

— Cum, tot un drac?

— Tot un drac! răspuse obosit Ion Prața, și ieși în curte.

Dimineața porni cu alți treizeci și patru de tovarăși spre orașul în care se făceau asentările. Tot oameni în vârstă, nu prea aveau chef de vorbă, și mai puțin de glumă. Dar unul apucase ceva n'cap de cu dimineață și cu orice preț voia să știe că cine va mai rămânea în sat, dacă-i vor afla de buni și pe ei. Multă vreme nu-i răspuse nime până când, într'un târziu, spre mirarea tuturor, Ion Prața zise:

— Cu noi ori fără noi, tot un drac s'acasă!

— Cum așa? întrebă cu mânie cel tichit.

— Uită-te la noi și vei avea răspunsul” zise Prața liniștit.

Nici unuia nu-i căzu bine răspunsul lui Prața și mulți își arătară chiar supărarea. Dar Prața nu mai zise nimic, ca de obicei, nici pe drum, nici în oras, nici în fața comisiei care-l află acum de bun, nici în drum spre casă.

Ortații lui aflați de buni se luară pe după cap, de 'ndată ce intrară în sat, și începură un cântec trăgănat, care nu se curmă decât înghițându-l peretii birtului din mijlocul satului, în care birt intrară atâtea rânduri de asentati până acum. Era cântecul cântat de feciorii înrolați, pe vremuri de pace, cântec ce răsună atât de nepotrivit, de trist pe buzele acestor oameni năcăjiți.

cire a denunțării anonime cu o ardoare vrednică de-o țintă mai bună, și aceasta în detrimentul nostru, al popoarelor nemaghiare din țară. Să se creadă că nu-i mai josnic lucrul și nu-i mai mare păcat a ataca anonim bunul renume al unui comerciant sau liferant la armată, decât a micșora încrederea ce o poate avea statul într'un pacinic cetățean, care a fost să se nască Român, Slovac sau alt neam. Și să se creadă că tot numai interesul personal al cuiva, sau ura personală, e motivul pentru care nu se stinge nici sămânța acestui soi de denunțanți anonimi. Chestiunea aceasta se puse odată și în parlament, dar nu ne aducem aminte să fi fost rezolvită într'un fel sau altul.

După ordinațiunea ministrului de honvezi ne-am bucura să urmeze una la fel din partea ministrului de interne. Țara e prea matură acum pentru ca să nu primească cu bucurie o astfel de ordinațiune dreaptă și salutară.

Cultura creștinească și cultura „modernă”.

Din predica rostită în catedrala din Arad în ziua a doua de Crăciun din anul 1915.

De Roman Ciorogariu.

„Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, pe pământ pace, între oameni bunăvoire”. Luca 2, 16.

I.

Iubiților mei fii sufltești,

Aceasta este cântarea îngerească cu care a fost vestită nașterea Mântuitorului Hristos păstorilor din Vifleem. Această cântare a minunatelor coruri îngerești se cântă în ziua Nașterii Domnului în toată lumea creștinească, ca o reînnoire a corurilor îngerești, vestind reînnoirea „bucurie mare”, că s'a născut cel ce a adus „pace pe pământ și bunăvoire între oameni”. Plin este și astăzi văzdușul de această minunată cântare îngerească, dar vai, pe pământ nu este pace și între oameni nu este bunăvoire. Astăzi pământul este scaldat în sânziuri de oameni rășboiți.

Ce pace a adus dar Mântuitorul Hristos în lume?

Pacea în suflete. Acea pace care să facă capăt

Ion Prața rămase în urma lor, cu mult. Ceilalți erau în birt când el intra în sat, cu pașii legănati, cu ședula roșie în pălărie.

Nime nu-l văzu când se strecură în birtul din capul satului.

Dar așa după vr'un ceas din birt începu să s'audă un cântec, nou, ne mai auzit. Birtașul rămase cu gura căscată. Nu era voce omenească aceea care făcea să se cutremure geamurile. Era un fel de urlat răgușit care se cobora, se înălta, se spărgea, fără nici o măsură.

Ion Prața bea de svânta, și din cântat nu mai contenea. Se adunaseră oameni pe la ferestre, alții intrară în birt să vadă ce-i. Ion nu mai vedea, nu mai cunoștea pe nime. Cântă înțins până pe la miezul nopții, apoi ieși în drum și colindă toate ulițele satului, cântându-și mereu cântecul său ne mai auzit. Câinii înspăimântați lătrau prin curți, mușcau din porțile de lemn, unii mai îndrăzneți săreau peste garduri.

Dimineața se trânti în patul de după ușe și până seara nu se mai trezi. Se îmbătase pentru întâia-ori în viața lui. Seara nevasta începu din nou să-l bocească.

— Taci muiere, că intru în păcat pentru tine.

— Dacă te-ai făcut de răs la lume! Tot satul vorbește de cântecul tău!

— Las' să vorbească, las' să rădă. N'am avut și eu drept la o zi bună în viață? M'am îmbătat, mi-am petrecut, am cântat! Pe cine-am

rășboiului celui mare pornit în sufletul celui dintâi om contra voinței dumnezeiești.

Nu ascultați de Dumnezeu, mâncați din pomul oprit, că în ziua în care veți mânca vi se vor deschide ochii și veți fi ca niște Dumnezei, cunoscând binele și răul, zise ispititorul. Ispita aceasta a tulburat sufletul protopărinților noștri, raiul cu pacea și frumusețile lui i-a devenit prea îngust, prea urcios, a voit să fie ca un Dumnezeu, să cunoască tot binele și tot răul. A călcat dar porunca și a cunoscut binele și răul, dar vai, nu cum l'a dorit el, ci ca un rășboiu al vieții între bine și rău. S'a deslănțuit lupta de existență dela pâinea de toate zilele până la tronul îndumnezeirii omenești. În această luptă s'a prăbușit omul mii și mii de ani, și a cunoscut tot mai mult binele și răul, dar binele desăvârșit ca neajuns, iar cu răul vecinic în sin. În mijlocul acestui rășboiu al sufletelor a sunat glasul îngereșc: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, pe pământ pace, între oameni bunăvoire”. S'a născut cel ce a venit să ne răscum-pere din muncile rășboiului sufleteșc și să ne redea pacea sufletească în care ne-a așezat Dumnezeu pe pământ. Aceasta este „bucuria mare” ce a vestit-o corul îngereșc păstorilor din jurul Vifleemului.

Aceea ce n'a fost cu puțință oamenilor anume, să înființeze împărăția universală omenească sub aceleași condiții de existență, a fost cu puțință fiului lui Dumnezeu, cel ce a întemeiat împărăția cerească pe pământ, biserica, în care toate popoarele să trăiască sub condițiile lor de existență, dar să fie împreunate într'o credință și într'o voință prin care să se susțină între ele prin cultura creștinească pacea pe pământ și bunăvoința între oameni. Aceasta este împărăția păcii sufletești pe pământ, biserica lui Hristos.

Unde este dar acum biserica? Cultura ei religioasă nu mai este de viață? Cine este vinovatul mare al acestui îngrozitor rășboiu?

II.

Biserica stă și astăzi pe temeliiile ei dumnezeiești, iubiților mei fii sufltești. În ea se împărțese fără sfârșit medicina cea cerească, sfintele taine curățitoare de suflet. În ea se vestește cuvântul lui Dumnezeu îndrumător în viforul ispititor vieții. În ea se înalță la ceriu prinosul inimii, rugăciunile pentru toți și toate. Ea e limanul mângăierii și întăririi sufletești a celor osteniți de luptele vieții. Ea e soarele sufletelor creștine sub care cresc virtuțile creștinești. Ea este mama așezămintelor culturale, a școlilor confesionale, din cari se răspândește cultura creștină ce înalță pe om la Dumnezeu, ca să-l facă fiul lui Dumnezeu. Iată aici este biserica cu darurile ei justificatoare și sfînțitoare; aici este școala cu cultura ei reli-

supărat? Mi-am uitat năcazurile, mi-am uitat de tot ce-a fost, de tot ce va fi. De când m'am tot gândit eu la o așa zi bună! Să vad odată și frumoasă lumea asta! Să știu cum vad lumea cei cărora le merge bine. Pe urmă, aici ori acolo, tot un drac!

Din noaptea aceea Ion Prața nu mai cântă, nu mai intră în birt. își văzu de lucru ca și până acum. Asentarea ea prin nimic nu-i putu schimba felul vieții, ca la alții. Dar cântecul lui rămase par'că plutind peste sat, umplu c'un fel de groază inimile oamenilor, și cei asentați odată cu el, deși se mai îmbătară din când în când, nu mai cutezară să cânte pe ulițele satului, cum era obiceiul. Cât ce se însera toate aceste uliți păreau pline de cântecul ne mai auzit al lui Prața, deși era liniște deplină în sat.

Chiar acum că-s duși de săntămâni și ei și Ion Prața, cântecul acestuia pare că pluteste peste sat ca o tânguire amară, ca o prevestire de rele. Și oamenii vorbesc și acum de el: „Săracul, a cântat și el odată în viața lui!”

Și dacă, uneori, vr'un fecioraș mai cântă seara pe ulițe, celor de prin case le vine îndată în minte cântecul lui Prața, se gândesc la bocețele acestuia și nu mai aud glasul argintiu al copilandrului.

I. Agârbicoanu.

gioasă nobilitoare de suflet dată tuturor limbilor să se desvolte sufletește după felul lor spre înțărirea lor și spre preamărirea lui Dumnezeu, Iată cum prevedința divină s'a îngrijit de noi să fim fiii luminei, oameni după tipul și asemănarea lui Dumnezeu.

Biserica stă și astăzi ca muntele sfânt și cultura ei este vie ca apa vie a Mântuitorului Hristos, dar demonul iar s'a răsculat contra voinței dumnezeiești, iar a șoptit omului: nu asculta de Dumnezeu, de biserica și școala care te chiamă să fii fiul lui Dumnezeu, calcă-i poruncile și vei fi ca un Dumnezeu. Acest demon al culturii moderne ireligioasă este vinovatul mare al groaznicului rășboiu. El a tulburat pacea sufletelor cu orgoliul de a fi și noi ca niște Dumnezei: stăpânii adâncurilor mării și înălțimilor văzduhului și a toată vietatea de pe pământ.

Cultura aceasta modernă, ireligioasă, a înveninat sufletele dela coliba țărănească până la palatul boeresc. Cultura aceasta trufașă nu cunoaște alt bine în lume decât aurul și argintul și Eul omeneșc. Așa a devenit greumânt, blestem, pentru oameni și aceea ce este binecuvântat dela Dumnezeu, însuș sângele propriu, fii născuți.

La scriul copiilor morți în casele țărănești odinioară dornice de copii întru cari este binecuvântarea lui Dumnezeu, acum auzi în loc de plânsete și durere vorba păgână a vizitatorilor: „câți ca el după el”. Și nimeni nu se revoltă contra acestei blasfemii, nici mamă, nici tată, nici frați, nici surori. Așa a ajuns demonul culturii moderne să distrugă și cel mai delicat simț omeneșc din simț credincioșilor. Acum mor copii pe câmpul de rășboiu de sabie și foc, acasă de mizerie, unul după altul, azi mâne până la unul. Și mamele mute odinioară la blasfemia: „câți ca el după el” plâng acum plângerea Rahilei și nu află mângăiere, că nu pot. Ce plâng? li s'a împlinit dorința. Cunoscu acum binele casei fără de copii cum a cunoscut Eva binele afară de raiul desfătării sufletești numai ca dorire.

Și unde te întorceai auzai vorba păgână: De ar mai da Dumnezeu un rășboiu, ca să se mai rărească oamenii, să putem trăi, adecă ca să putem fi dacă nu ca niște Dumnezei cel puțin ca niște împărați, să strălucim în aur și argint și în ranguri. Iată rășboiul aici. Nu Dumnezeu l'a dat, ci demonul acela care promitea protopărinților noștri, că vor fi ca niște Dumnezei, de vor călca porunca lui Dumnezeu. Demonul acesta îmbrăcat în haina culturii moderne ireligioase a rupt pecetea păcii adusă de Mântuitorul Hristos pe pământ. Câți v'ați făcut, dacă nu Dumnezei, cel puțin împărați, dintre cei ce oftați odinioară după rășboiu, ca să vă fie mai bine? E bine acum? Doar acum ne-am mai rărit, și Dumnezeu știe până când ne vom tot rări, căci moartea arvunează. Unde-i binele așteptat dela un rășboiu? Răspundeți voi cei ce l'ați dorit.

Ce este dorul de a se prăpădi oamenii în rășboiu? Revolta contra legii firești de a trăi și a muri după destinul omeneșc în pace spre desăvârșirea cerească și revolta aceasta se rășbună acum împotriva noastră.

Vai, și cum cu vreme și fără de vreme chema biserica la sine sufletele cele scumpe ale credincioșilor, cu câtă îmbelșugare își împărțășia darurile sale cele sfinte, și vestea pacea pe pământ și bunăvoința între oameni, pacea împărăției cerești și cu umilință cerea mica jertfă pentru susținerea așezămintelor ei culturale, a școlilor menite să crească fiii credincioșilor în cultura creștinească edificatoare de suflete și sufletele acele erau chiar fiii voștri pe cari voia să-i scape de pierzare. Căci cultura creștinească dă caracterul de om de omenie, muncitor, cinstitor de oameni, iubitor de neam, caracterul pe care se zidește mărirea neamurilor. Caracterul religios nu lăcomeste la avutul și cinstea altuia, nu se rășbună, nu desnădăjduiește în rău, nu se înecă în îmbuibări când e bine, nu se truiește, nu vrea să fie Dumnezeu; din contră ei muncește și se roagă lui Dumnezeu încredințându-și soarta voinței dumnezeiești. Sufletele aceste senine sunt înălțate spre ce este bine, frumos și plăcut lui Dumnezeu. Aceasta este grădina raiului nou adus de Hristos pe pământ. În această grădină încep toate neamurile ca tot atâtea flori ale vieții fructificându-se unele pe alte prin odorul lor, care este cultura creștină. Aici sunt numai înălțări de neamuri.

Dară atunci, când biserica așa chema lumea creștină la un senin progres al civilizațiunii cre-

știne, bătea și toba mare a culturii moderne ireligioasă, răutăcioasă, hrăpitoare, distrugătoare, amestecată de beția plăcerilor senzuale, cu idoli ei cari rânjeau asupra nenorocirilor din cari își împleteau coroana atotputerniciei lor închipuite, co-ooană de Dumnezeii pământului. Această răsturnare a ordinii morale este spelunca iadului pământesc, în care se împetresc florile vieții și se făurește războiul sufletelor din cari izbucnesc războaiele vremurilor. Aici sunt numai căderi de oameni și de neamuri.

A plăcut însă acest vârtej demonic al vieții, pentru că era bun la mâncare, plăcut le vedea și ademenitor de înțelepciune, întocmai cum păru Evei fructul pomului oprit. Tintuit sufletul la aceste bunuri materiale, plăceri lumești și mărirea înțelepciunii omenești, s'a răcit de către biserică cu moravurile ei severe, și-a închis sufletul dinaintea soarelui culturii creștine și și-a retras mâna ajutoare dela așezămintele bisericesti, dela școala întemeiată pentru luminarea creștinească a fiilor neamului nostru. A devenit o sarcină birul cultului din care se susțin școlile. Mâna aceea spartă care împrăstie banul pentru pântece și pentru desfătări lumești, aici, unde se cere pentru mântuirea sufletelor celor scumpe ale copiilor s'a strâns în pumni către cei ce îi cereau mica jertfă pentru cultivarea țarinei sufletelor, s'a detras semința bună dela holda sufletelor și a răsărit în ea mărăcinile din sămânța rea bătută de vânturi de pe marginile drumurilor. Cine samănă vânt, secără viitor. Acum e secerișul mare al vânturilor culturii moderne ireligioase, sămânate în sufletele popoarelor. Sămânța atotputerniciei omenești, care vrea să schimbe legile firei popoarelor de a trăi după limba și legea lor, ordinea morală instituită de Dumnezeu în lume.

Tu demonule din Eden îmbrăcat acum în haina culturii moderne fără Dumnezeu ai tu'burat de nou sufletele, pacea pe pământ și bunăvoința între oameni; tu ești vinovatul mare al acestui războiu. Tie îți zic: sângele nevinovat al fiilor noștri asupra capului tău.

III.

Iubiților creștini,

Nu vă temeți, Hristos este în mijlocul nostru. Scuturați de pe ochii voștri solzii păgânei culturi moderne fără Dumnezeu, precum s'au scuturat solzii de pe ochii lui Saul, de s'a făcut din el Paul, apostolul limbilor. La Dumnezeu nimic nu este cu neputință. Și cu ochii limpeziți de acei solzi, lăsați să intre în sufletele voastre lumina cea cerească a lui Hristos care luminează tuturor. Faceți sufletul vostru așezământ luminei culturii creștinești, atunci va amuți goarna războiului și va suna trimbița îngerească a păcii și buneii voințe între oameni. Atunci vor fi fiii voștri binecuvântare dumnezeiască; deaproapele vostru frate întru Hristos, și toți fiii lui Dumnezeu sub un cap, Hristos, și într'o împărăție cerească, biserica lui Hristos. În această împărăție a sufletelor, vor trăi toate limbile după firea lor de a fi și pacea universală va arvuna. Reînnoiește-te, reînnoiește-te, noue Ierusalime.

IN ATENȚIUNEA INSTITUTELOR DE CREDIT ȘI ECONOMII. Din cauză că numărul personalului nostru tehnic — în urma înrolării la armată — s'a redus în mod foarte semnificativ, rugăm institutele de credit și economii să binevoiască a trimite bilanțurile lor spre publicare în ziar cu cel puțin 4—5 zile înainte de termen, deoarece îndată după primirea lor nu le vom putea publica.

Pentru tipărirea rapoartelor anuale asemenea se cere un timp de cel puțin 16 zile.

— Tipografia „Concordia” societate pe acții.

Funerariile mitropolitului Ioan Mețianu.

La catafalcul mitropolitului Ioan Mețianu. — Doliul național, condoleanțe. — Convoiul. — Actul înmormântării. — Prohodul.

— Dela trimisul nostru special. —

Sibiu, 7 Februarie.

O atmosferă de tristeță plutește peste Sibiu. Multele stindarde negre cari tremură pe numeroase edificii publice fără deosebire de neam și lege, sunt dovada regretelor unanime pentru defunct și considerația de care se împărtășește biserica noastră îndoliată. Un ecou al acestei stări sufletești sunt și paginile duioase consacrate de presa străină patriarhului adormit Ioan Mețianu. Din cele mai îndepărtate unghiuri ale arhidiecezei sosește zilnic reprezentanții clerului și poporului spre a asista la funerariile celui ce a fost aproape o jumătate de veac capul văzut al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Ungaria.

Duminecă seara au fost primiți membrii consistorului din Caransebeș, iar Luni dimineața cei dela Oradea-mare. Sibiuul fremătă de lume românească a cărei afluență crește neconținut.

Aspectul orașului s'a schimbat cu desăvârșite. În strada Măcelarilor circulația e aproape întreruptă, din cauza mulțimei care roiește spre reședința mitropolitană. În lipsa de orientare sigură, toți se întrebă asupra dispozițiilor privitoare la prezentarea condoleanțelor. Programul prevede pe azi la ora 11 a. m. recepțiunile de condoleanțe în ordinea următoare: Reprezentanții corporațiilor streine, consistoarele din Arad, Caransebeș și Oradea-mare, apoi clerul și poporul credincios din arhidieceză. Fix la 11 ore sosește generalul Mattanovic cu statul major, cari condolează în numele întregii armate din Ardeal. Din partea consistorului a fost desenat cu primirea condoleanțelor arhimandritul Dr. Eusebiu Roșca, director seminarial. În liniștea mortuară care stăpânește vasta sală îndoliată, lângă superbul catafalc, acoperit de bogate cununi, se destace ca într'o biserică plină de fumul tămâiei, glasul potolit al condolatorilor. Tuturora le răspunde arhimandritul Dr. Eusebiu Roșca, mulțumind și interpretând după putință în vorbe scurte sentimentul de adâncă jale care stăpânește astăzi în sufletele cernite ale credincioșilor bisericii ortodoxe române. Mi-am notat următorii:

Comanda militară din loc, prin deputațiunea condusă de Excelența Sa, generalul de divizie Mattanovich.

Comanda de corp din loc, prin deputațiunea condusă de domnul general de brigadă Goldbach, locțiitorul comandantului de corp. Biserica soră greco-catolică, prin deputațiunea compusă din domnul canonic dr. Vasile Suciș, domniile protopopi dr. Elie Dăianu și Solomon, și directorul institutului pedagogic din Blaj Negruțiu.

Biserica romano-catolică prin deputațiunea condusă de Alteța Sa, principele Egon Hohenlohe, preposit.

Consistorul regnicolar evanghelic, reprezentat prin Ilustritatea Sa, d. episcop Teutsch și secretarul Fritsch.

Ilustritatea Sa, d. comite suprem Walbaum, însoțit de d. vice-comite al comitatului Sibiu Fabriczius.

Excelența, Sa dna Kövess de Kövesháza, soția comandantului de armată de pe câmpul de războiu Herman Kövess de Kövesháza.

Dieceza Aradului, prin deputațiunea condusă de P. C. Sa, protosințelul Roman R. Ciorogariu.

Consistorul dela Oradea-mare, prin deputațiunea condusă de protopresbiterul Roxin.

Comitetul central al „Asociațiunii”, condus de d. dr. Octavian Rusu.

Protopresbiterul tractului și preoțimea gr.-ort. română, prin deputațiunea condusă de protopresbiterul dr. Ioan Stroia.

Comitatul Făgărașului, reprezentat prin domnul vice-comite Alexandru Belle.

Comitetul partidului național român, reprezentat prin dnii Roman R. Ciorogariu, protosințel și dr. Nicolae Vecerdea.

În numele orașului Sibiu a condolat domnul primar Dörr, însoțit de d. șef de poliție Simonis.

Tribunalul regesc și judecătoria cercuală din loc, prin deputațiunea condusă de Ilustritatea Sa, d. president de tribunal și jude de curie Kemény.

Ilustritatea Sa, d. dr. Carol Wolff, director de bancă, membru al casei magnatilor.

Diracțiunea finaciară din loc, prin deputațiunea condusă de d. director Walther.

Oficiul de postă și telegraf din Sibiu, prin deputațiunea condusă de d. inspector de postă Tollert.

Seminarul bisericii regnicolare prin deputațiunea condusă de Schullerus.

Presbiterul evanghelic și școalele săsești din loc prin deputațiunea condusă de d. dr. Schullerus.

Protopresbiteratul gr.-catolic român din Sibiu, prin deputațiunea condusă de d. protopop Nicolae Togan.

A condolat notarul public Zăgonyi Gábor, în numele propriu și al mai multor corporațiuni maghiare, precum și notarul public Svatits.

Biserica reformată, prin deputațiunea condusă de protopopul Nagy.

Școala civilă de fete a statului, prin directorul ei.

Șeful poliției de stat, d. Alesandru Pitsch, însoțit de un funcționar.

Fondul școlar grănițesc, prin domnul secretar Arseniu Bunea, protopop onorat.

D. prodirector și inspector suprem al școalelor medii dr. Walter.

Corpul profesoral al seminarului „Andreian” sub conducerea dlui dr. Vasile Stan.

Corpul profesoral și elevii dela gimnaziul de stat din Sibiu, prin d. director Szentimrei.

Reuniunea femeilor române din Sibiu, reprezentată prin o numeroasă deputațiune, condusă de d. dr. Vasile Bologa și dna văduvă Ana dr. Marienescu, vicepresidentă.

Școala civilă de fete a „Asociațiunii” prin d. director dr. Vasile Bologa.

Reuniunea învățătorilor din dieceza Aradului, prin presidentul Iosif Moldovan.

Funcționarii institutului de bani „Albina”, condusi de d. director Lisai.

Institutul de bani „Luanina”, prin deputațiunea condusă de d. Dem. Comșa, profesor seminarial pens.

D. general auditor în retragere Ioan Mihălțan.

Reuniunea sodalilor români, prin președintele Victor Tordășianu.

Parohia gr.-ort. română din Brașov-cetate, prin delegațiune condusă de d. dr. Nicolau Vecerdea.

Reuniunea agricolă română din Sibiu, prin delegațiune condusă de d. R. Simu.

Biserica gr.-ort. română din Râșnov, prin o delegație numeroasă, condusă de preotul Constantin Proca.

Și încă câteva deputațiuni, pe cari nu ni le-am mai putut nota, scăpându-le din condeiu.

La 12 ore din zi seria recepțiunilor era terminată. Din mulțimea de coroane cari împodobia catafalcul amintesc pe acele depuse din partea familiei, ale episcopilor Ioan și Miron, ale consistoarelor eparhiale, a Casei magnaților cu fundă tricoloră maghiară. Iar deasupra tuturor strălucia uriașa coroană a partidului național, împodobită cu tricolorul românesc, simbolul sfânt care mișcă și înalță pe toți deopotrivă.

La 4 ore d. a. clopotele catedralei își trimiteau armonia tânguitoare spre bolțile albastre. Sicriul mitropolitului Ioan Mețianu este ridicat de pe catafalc de cei mai vâjfoși protopopi. În frunte cu cei doi arhieri și înalțul cler al mitropoliei, cosciugul urmat de membrii îndurerăți ai familiei, de preoțime și popor număros este transportat — în sunetul jalnic al cântărilor executate de corul seminarial — la biserica catedrală, unde va rămânea până în ziua înmormântării. Cu fața descoperită, cu pletele de argint sub mândra coroană arhierescă în ale cărei fire de aur tainica lumină din candelabre își tremură strălucirea diafană, bătrânul mag pare un reflex îndușător al stinților cu bărbi curvănice cari împodobesc minunata cupolă cerească...

Țin să amintesc că trecerea la cele vecinice a regretatului mitropolit Ioan Mețianu a fost adusă la cunoștința obștească prin anunțurile funebre lansate atât din partea familiei cât și a consistorului mitropolitan și arhidiececan. Cel din urmă a găsit cu cale să tipărească aceste anunturi și în limba maghiară și germană

A provocat însă un sentiment de mâhnire faptul, că în anunțul german atribuit de frunte a bisericii noastre aceea de română a fost uitată cu desăvârșire, împrejurare atât de importantă încât ea a fost remarcată și de Sași, precum tot atât de regretabil este și faptul, că în toate anunțurile biserice a ajuns să fie pusă abia în rândul al 3-lea, câtă vreme ea ar fi trebuit să fie cea dintâi instituție pentru care și-a jertfit viața întreagă mitropolitul Ioan Mețianu. Nici în cea mai mare grabă nu sunt admisibile astfel de gafe, cari scoboară demnitatea unei biserici conștiente de rolul și atribuțiile sale.

Condoleanțe.

Din vrafal gros de telegrame ce sosesc neîncetat, vă trimit următoarele:

Blaș. — Exprimându-vă condoleanțele mele cu prilejul morții Excelenței Sale, Înaltpreasfințitului Ioan Mețianu, arhiepiscop și mitropolit, vă aduc la cunoștință, că neputând lua parte la înmormântare, voi fi reprezentat prin d. dr. Vasile Suci, canonic-cancelar al veneratului capitu mitropolitan de Alba-Iulia și Făgăraș. **Dr. Victor Mihályi**, arhiepiscop și mitropolit.

Vatra-Dornei. — Cu profundă durere am primit înștiințarea despre încetarea din viață a Excelenței Sale Înaltpreasfințitului mitropolit Ioan Mețianu. Rog binevoii împreună cu preavenerabilul consistor din

incidentul pierderii acestora atât de grele a primi condoleanța mea sinceră. — **Mitropoliul Repta.**

Lugoș. — Primiți sincerile mele condoleanțe la moartea binemeritatului mitropolit Mețianu. — **Episcopul Valeriu Frențiu.**

Carloveș. — Din prilejul morții Excelenței Sale, arhiepiscopului și mitropolitului Ioan Mețianu, primească biserica soră gr.-ort. română cele mai sincere expresiuni ale condoleanței pentru pierderea mare, cauzată prin moartea capului bisericii, bogat în toată privitynța în merite eminente. — **Miron Nicolici**, administratorul patriarhiei.

Budapesta. — Din prilejul morții domnului arhiepiscop și mitropolit își exprimă adâncă condoleanță — **Victor Molnár**, secretar de stat.

Vágbesztercze. — Aflându-mă pe drum, abia astăzi am aflat despre pierderea cea mare. Primiți, vă rog, sincerile condoleanțe din prilejul morții binemeritatului mitropolit. Sufletul bun și nobil al fericitului în Domnul îl voi cuprinde în rugăciunile mele. — **Majláth**, episcop.

Budapesta. — Cu mare consternare am luat știre despre moartea Excelenței Sale, Ioan Mețianu. Cu sinceră compătimire iau parte la durerea cauzată de pierderea binemeritatului arhiepiscop și patriot. — **Ilosvay Lajos**, secretar de stat.

Bata. — Adânc întristați deplângem pierderea imensă și cu pietate ne alăturăm doliului bisericii și neamului pentru trecerea la nemurire a marelui arhieru, prea vrednicul nostru mitropolit Ioan Mețianu. — **Familia Mocsonyi**, din Bulci și Căpălnaș.

Cluj. — Din prilejul morții nobilului binefăcător al tinerimei primiți adâncă condoleanță a universității din Cluj. — **Márki**, prorector.

Budapesta. — În numele meu și al partidului național român exprim cele mai sincere condoleanțe din incidentul morții marelui arhieru Ioan. — **Dr. Teodor Mihali.**

Oradea-mare. — Luând cu adânc regret știrea despre decedarea bunului nostru mitropolit, cerem informațiuni telegrafice privitoare la înmormântare. — **Consistorul.**

Timișoara. — Particip și eu la profundul doliu, în care a ajuns biserica prin moartea marelui mitropolit Ioan. — **Emanuel Ungurianu.**

Brad. — Corporațiunile bisericești și gimnaziale din protopopiatul Zarandului se asociază la doliul mare ce-l îmbracă biserica noastră mult cercată din tristul incident al morții preaiubitului seu arhiepiscop și mitropolit, durere, chiar în aceste zile de vijelie, când era mai mare lipsă de bărbătească lui conducere, ca să cârmuească cu mâna sa probată și dibace naea cea atât de amenințată de valurile furtunoase. Vor fi reprezentate la înmormântare prin delegați. — **Vasile Dămian**, protopresbiter.

Brad. — Regretăm din adâncul inimei decedarea Înaltpreasfințitului arhiepiscop și mitropolit Ioan Mețianu. La înmormântare corpul profesoral va fi reprezentat prin direcțiunea sa. — **Ștefan Albu.**

Brașov. — Adânc consternați și îngrijorați de viitorul bisericii noastre naționale, deplângem moartea ilustrului arhiepiscop și mitropolit, care înseamnă o mare pierdere pentru neam și biserică, cu deosebire în aceste vremi turburi. — **Gazeta Transilvaniei.**

Brașov. — Numai în momentul de față am primit șguduitoarea depeșă. În numele tuturor preoților și al învățătorilor din întregul meu protopresbiterat, în numele delegațiunilor și al eforie școlare, apoi în numele bisericii și școlii din Scheiu, vă rog să primiți cele mai adânc simțite condoleanțe. Marele nostru arhiepiscop și mitropolit Ioan este mort și noi abia acum vom vedea pe cine am pierdut. — **Dr. Vasile Saftu**, protopop.

Brașov. — Gimnaziul nostru, profesorii și elevii, deplângând din adâncimea sufletului încetarea din viață a marelui nostru arhiepiscop și mitropolit, se asociază la doliul mare al arhidiecezei noastre și îi păstrează fieasca bunăamintire. Vom lua parte la înmormântare. — **Dr. Iosif Biaga**, director.

Năsăud. — Adânc îndurerăți de pierderea vrednicului mitropolit Ioan Mețianu, vă rugăm să primiți sincerile noastre condoleanțe. — **Corpul profesoral** dela gimnaziul din Năsăud.

Oradea-mare. — Șgduit de pierderea cea mare a bisericii întregi, prin reposarea Excelenței Sale

Domnului arhiepiscop și mitropolit, atât în numele meu, cât și în al tractului, exprim condoleanțe sincere. — **Andrieu Horváth**, protopop.

Hălmagiu. — Trimitem adânc smțitele noastre condoleanțe și regrete pentru marele mitropolit Ioan. — Clerul și poporul din protopopiatul Hălmagiului, prin **Aurel Lazaru**, protopop.

Cohalm. — În numele credincioșilor din tractul Cohalmului exprim cele mai adânci regrete pentru pierderea arhipăstorului nostru. Dumnezeu să-l odihnească și biserica să o păzească. — **Ioan Bercanu**, protopop.

Avrig. — Moartea mitropolitului nostru a umplut de jale clerul și poporul. Dumnezeu să-l odihnească cu drepti. — **Câdea**, protopop.

Budapesta. — Moartea binemeritatului arhipăstor o jalește cu adânci regrete — **Francisc Csorba.**

Tinca. — Cu deplină jale condolăm la moartea binemeritatului și vrednicului nostru mitropolit. — **Familia Dr. Illea.**

Oradea-mare. — La pierderea catastrofală a marelui arhieru, binemeritatului părinte mitropolit, primiți profunda condoleanță. — **Dr. Nicolae Zigre.**

Caransebeș. — Reuniunea învățătorilor timișoreni deplânge moartea marelui mitropolit Mețianu. — **Iuliu Vuia**, președinte.

Turda. — Comitetul bisericii ortodoxe române din Turda, întrunit în ședință, vă împărtășește durerea sa nemărginită pentru decedarea Înaltpreasfințitului arhiepiscop și mitropolit Ioan Mețianu, căruia îi implorăm odihnă vecinică. — **Președintele.**

Turda. — Asupra morții marelui arhiepiscop și mitropolit al nostru Ioan Mețianu transmit în numele meu și al clerului tractual adâncile noastre condoleanțe. Bunul Dumnezeu să-l odihnească și pe noi să ne mângâie pentru pierderea ireparabilă ce ne-a atins biserica și neamul în aceste timpuri grele. La înmormântare voi lua parte. — **Iovian Murășianu**, protopop.

Lipova. — Ne asociem și noi doliului adânc, ce îndură biserica și neamul, prin decedarea marelui mitropolit Ioan Mețianu. — **Protopopul Manuilă**, parohul Cîmponeriu și parohul **dr. Filip.**

Brașov. — Reuniunea femeilor române din Brașov exprimă cele mai adânci condoleanțe la pierderea veneratului arhipăstor Ioan Mețianu și închină omagiile sale pe sicriul marelui defunct al poporului său. — **Maria Baiulescu**, presidentă.

Brașov. — Uniunea femeilor române din Ungaria deplânge moartea marelui și înțeleptului arhiepiscop Ioan Mețianu, jelind pe vrednicul păstor al bisericii și națiunii sale, pe stâlpul și propoveduitorul cauzei sale. — **Maria Baiulescu**, presidentă.

Brașov. — Deplângem nemăngăiate decedarea marelui mitropolit. Cu durere luăm parte la jalea adâncă a bisericii și neamului românesc. — **Elena Săbădeanu**, Reuniunea femeilor române pentru ajutorarea văduvelor din Brașov.

Brașov. — Deplângem pierderea cauzată bisericii și națiunii noastre prin moartea distinsului și prea zelosului nostru arhipăstor Ioan Mețianu. Reuniunea femeilor române pentru înfrumșetarea bisericii gr.-or. din Brașovul vechiu.

Sebeșul-săsesc. — În fața grelei lovituri și a ireparabilei pierderi, cauzată prin încetarea din viață a marelui nostru Arhiepiscop, vă rugăm să primiți adânc simțitele noastre condoleanțe și rugăm pe Dumnezeu să ocrotească biserica noastră și neamul nostru mult încercat. — **Protopresbiteratul Sebeșului.**

Mercurea. — Deplângem trecerea din viață aceasta a marelui arhiepiscop și mitropolit Ioan Mețianu, adevăratul nostru părinte. Ocrotească bunul Dumnezeu biserica sa sfântă și neamul nostru atât de crud cercat. În numele clerului și poporului din tractul Mercurei. — **Protopopul Păcurariu.**

Lăpușul-unguresc. — Biserica și neamul întreg deplânge pierderea marelui arhipăstor Ioan. — **Ludu** protopop.

Beiuș. — Reuniunea învățătorilor ortodoxi bihoreni deplânge cu multă durere pierderea în aceste timpuri grele a înțeleptului arhiepiscop și mitropolit. Dumnezeu să ia în paza sa destinele bisericii noastre văduvite. — **Ioan Roșiu**, președinte.

Consistorul săsesc a adresat următoarea frumoasă scrisoare:

P. Ven. Consistor al arhidiecezel rom. gr.-or. — Loco.

Numărul 423 din 1916. Veneratului Consistor al arhidiecezei greco-orientale române, în loc. Adânc devotatul consistor regnicolar subscrib vă roagă să primiți expresia sincerei participări la moartea Excelenței Sale, domnului arhiepiscop și mitropolit Ioan Mețianu, și la pierderea pe care a îndurat-o prin aceasta biserica sa. Cu toate că Dumnezeu a dat fericitului în Domnul o etate, care trece cu mult peste anii pe cari i-a stabilit psalmistul ca margine a vieții, și din grația dumnezeiască a fost până în săptămânile din urmă deplin conservat fizicește și intelectualește, totuși trebuie să jelim despărțirea de un astfel de moșneag, cu atât mai mult, cu cât el, pe cărările vieții sale, a semănat și a secerat fructe, de cari se vor bucura generații întregi. Rămână-i memoria binecuvântată, iar Dumnezeu, care l-a ocrotit atât de lungă vreme, împărțasească de milă bogată biserica sa. Sibiu, 4 Februarie 1916. Consistorul regnicolar al bisericii evanghelice din părțile ardelenale Ungariei: **Dr. Fr. Teutsch** m. p., episcop. **Carol Fritsch** m. p. secretar.

Sibiu. — Alteța Sa, principele **Hohenlohe**, prepositul paroh al bisericii romano-catolice din Sibiu scrie:

„Preaveneratul domn vicar arhiepiscopesc, Sibiu. Pentru binevoitoarea încunostințare, trimisă în numele consistorului arhidiecezan, primiți mulțumita mea profundă. Totodată binevoiți a lua cunoștință, că în fruntea deputațiilor preoțimeii și parohiei mele, voi lua parte la înmormântare. Nu pot trece cu vederea ocaziunea aceasta și a nu-mi exprima și în scris condoleanțele față de preaveneratul consistor, din prilejul acestei pierderi dureroase, întru adevăr de mare gravitate și cu sinceră compătimire simțită de noi toți. Primiți expresiunea sincerei mele stime. Sibiu, 5 Februarie 1916. — Principele **Hohenlohe**, preposit-pleban.

București. — Plâng împreună cu voi moartea ilustrului Mitropolit Ioan Mețianu, care a fost un mare țerarh al bisericii lui Christos și un bun părinte al popoului român. **Plimen**, Mitropolitul Moldovei.

Tâtrafűred. — Din prilejul pierderii mari ce a atins arhidieceza, vă exprimare sincerei sale condoleanțe contele **Klebersberg**, secretar de stat.

Viena. — Adânc sguđuit de știrea despre moartea marelui Arhipăstor trimite societatea jubilară română pentru zidirea de biserică sincere condoleanțe. S'a stins spre ireparabilă pierdere a bisericii și a națiunii! Fie, ca marea operă începută să fie încoronată de succesul dorit. **Generalul Lupu**.

Călmănești. — Rog primiți expresiunea profunde mele dureri cauzate de răposarea preavrednicului arhiepiscop Ioan Mețianu. Dumnezeu să ajute a găsi bărbatul cel mai chemat la conducerea bisericii în aceste timpuri extrem de grele. **Partenlu Cosma**.

Chișineu. — Deplâng moartea marelui nostru mitropolit Ioan Mețianu. Exprim profunde condoleanțe. **Dr. Dimitrie Barbu**, protopopul Chișineului.

Beluș. — Deplângem și jelim cu adâncă venerațiune și pietate moartea înaltului prelat, inițiatorul și întemeietorul institutului nostru. **Internatul diecezan ortodox din Beluș**.

Beluș. — Adânc întristați ne asociem jalei și durerii ce a atins neamul și biserica noastră în urma pierderii celui mai înalt dignitar al ei. — **Credincioșii bisericii ortodoxe române din Beluș**.

Arad. — Adânc mișcați de marea pierdere ce a îndurat neamul și biserica noastră în aceste zile grele prin moartea preavrednicului arhipăstor al bisericii noastre dreptmăritoare, trimitem sincere condoleanțe preaveneratului consistor. — **Vasile Papp**, **Iuliu Herbay**, **Dr. Ioan Nemet**, **Dr. Teodor Botis**, **Dr. Cornel Iancu**, **Ioan Moldovan**, **Nicolae Mihulin**, **Ludovic Fazecaș**, **Dr. Romul Veliciu**, **Dr. Alexandru Morar**, **Gh. Popoviciu**, **Ilie Pap**, **Virgil Antonescu**, **Silviu Beșan**, **Dr. Alexandru Stoenescu**, **Dr. George Crișan**, **Teodor Guiu**, **Constantin Savu**, **Ioan Clopotel**, **Laurențiu Luca**, **Dr. Sever Ispravnic**, **Dr. Sever Miclea**.

Oradea mare. — Cu profunde regrete ne asociem la doliul bisericii și al neamului românesc. — **Orădanii**: **Dr. Demetriu Kiss**, **Dr. Coriolan Papp**, **Andrei Horváth**, **Petru Pantya**, **Gheorghe Tulbure**, **Dimitrie Balog**, **Dr. Savu Morta**, **Dr. Aurel Lazar**, **Dr. Nicolau Popoviciu**, **Iosif Diamandi**, **Dr. Ioan Boros**, **Dr. Nicolau Zigre**, **Vasiliu Popoviciu**, **Dr. George Roxin**, **George Pap**, **Dr. Ioan Buna**, **Dr. Nicolau Regman**.

Lugoj. — Adânc întristați de pierderea mare ce a îndurat biserica și națiunea noastră prin moartea prea-

vrednicului mitropolit Ioan, rugăm a primi profunda noastră condoleanță. Pentru comitetul parohial din Lugoj. — **Dr. Nicolae Ioanovici**, prezident.

Cojocna. — Plângem, că în aceste zile grele ne-a părăsit bunul păstor. — **Parohul George**.

Budapesta. — Deplângem moartea marelui urmaș al lui Șaguna. Biserica românească a rămas orfană de cel mai vrednic păstor al ei. — **Redacția „Foaiei Poporului Român”**.

Câmpeni. — Prototoposbiteratul Câmpenilor deplânge cu amar pierderea vrednicului păstor sufletesc, arhiepiscopul Ioan. Roage fierbinte pe Dumnezeu a-l primi în împărăția sa. — **Furdulu**, protopop.

Bistrița. — Adânc întristați de moartea neașteptată a marelui arhieru și cap al bisericii noastre, a Ex. Sale, domnului mitropolit, trimitem preaveneratului consistor sincerile mele condoleanțe. — **Dr. Pahone**, deputat congrasional.

Ofenbala. — Din prilejul dureros al răposării preavrednicului și bunului arhipăstor Ioan Mețianu, primiți condoleanța omagială a clerului, poporul din tractul Lupșa. Dumnezeu să ocrotească biserica sa în zilele acesteia grele. — **Vasile Gan**, protopop.

Abrud. — Cu evlavie ne închinăm în fața sicriului deschis să primească trupul neînsuflețit al marelui arhieru Ioan și rugăm pe bunul Dumnezeu să trimită mângăiere cerească bisericii noastre atât de greu cercate. În numele preoțimeii din tractul Abrud, — protopopul **Petru Popoviciu**.

Mediaș. — În numele preoțimeii tractuale exprim profunda durere pentru marea pierdere a fericitului adormit în Domnul, arhiepiscopul și mitropolitul nostru Ioan. — **Mircea**, protopop.

Beiuș. — Preoțimea română de legea răsăriteană din prototoposbiteratul Beiuș deplânge moartea activului și mult iubitului ei mitropolit. — **Moise Popovici**, adm. protopopesc.

Deva. — Prin pierderea marelui arhieru și adevărat părinte al națiunii noastre mult cercate, deplângem cu toți Românii pe binevolorul nostru. — **Familia Dr. Alexandru Hossu**.

Lăpușul-unguresc. — Condolez pierderea mitropolitului nostru. — **Dr. Buzura**.

Reghinul săsesc. — Din prilejul morții Ex. Sale, arhiepiscopului și mitropolitului Mețianu primiți cele mai sincere și adânci condoleanțe. Pierderea înaltului și înțeleptului arhipăstor nu e numai a bisericii sale, ci a Ardealului întreg și a tuturor, e o pierdere ireparabilă. — Cu stimă adevărată **Relcher Aladár**, primpretor al cercului superior din Reghinul-săsesc.

Severin. — Deplâng moartea marelui nostru mitropolit, împreună cu toți Românii de aici. Dumnezeu să ne aibă în paza sa. — **Protopop Morariu**.

Viena. — Adânc consternat de știrea despre moartea marelui nostru arhieru, mitropolitului Ioan, clubul român din Viena trimite adânci condoleanțe. — **Președintele Radu**.

Oradea-mare. — Deplângem pierderea iubitului nostru mitropolit în aceste vremuri grele. — În numele soldaților: **Dimitrie Fulea**, preot militar.

Borgopund. — Impreună cu întreg poporul credincios din valea Bărgăului deplângem moartea preabunului și înțeleptului nostru arhiepiscop și mitropolit. — (Urmează numele mai multor preoți, nedescifrabile).

București. — Regret adânc trecerea din viață a bunului nostru arhipăstor. Dumnezeu ocrotească biserica noastră. — **Ioan Căndea**.

Brașov. — Deplângem moartea marelui arhieru Mețianu, cărmăciul înțelept, probat și neadormit al destinelor mult încercatului nostru neam ortodox. Înghitim și acest păhar în vremuri atât de nesigure și furtunoase, cu nădejdea tare în prevedința, care încearcă numai pe aleșii ei. — **Corpul profesoral al școlii comerciale**.

Săcele. — Corpul didactic dela școala noastră se roagă să fie alăturate și lacrimile și durerea sa la doliul general pentru pierderea marelui mitropolit Ioan. — **Vasile Ivan**.

Hidalmás. — Vestea despre moartea înaltpreasfințitului arhiepiscop și mitropolit Ioan Mețianu ne-a sguđuit, căci biserica noastră ortodoxă și-a pierdut pe vrednicul ei părinte. Fie-i memoria binecuvântată. — **Pavel Roșca**, prototoposbiter.

Bistrița. — Cu mitropolitul Mețianu pierdem un mare stălp. Dumnezeu să ne mângăie. — **Familia Dr. Tripon**.

Făgăraș. — Adânci regrete la moartea marelui mitropolit Ioan. — **Direcțiunea băncii „Furnica”**.

Făgăraș. — Reuniunea femeilor române ortodoxe din Făgăraș se alătură la doliul mare ce îndură biserica noastră în aceste timpuri de restriște prin moartea înaltului prelat Ioan Mețianu. — **Maria Dr. Șerban**, prezidentă.

— *Dela trimisul nostru special.* —

Sibiu, 8 Februarie.

Dela reședință la catedrală.

Drumul pe care l'a făcut marele nostru defunct, arhiepiscopul și mitropolitul Ioan Mețianu, în fiecare Duminecă și sârbătoare, dela reședință până la catedrală, — l'a făcut acum mai pe urmă Luni, la orele 4 d. a. dar de astădată nu mai mult pe picioare, ci dormindu-și somnul de veci în sicriul deschis, purtat pe umeri de opt prototoposbiteri din arhidieceza transilvăneană.

Serviciul divin s'a început la reședință, conform programului, la orele 4 precis, în prezența tuturor membrilor familiei și a unui public ales. L'au oficiat Preasfințiiilor Lor, episcopii Ioan I. Papp al Aradului și Dr. E. Miron Cristea al Caransebeșului, asistați de înalții idgnitari ai bisericii noastre, Preacuvioșiiilor Lor arhimandriții Filaret Musta, Dr. Eusebiu R. Roșca și protosincelii Dr. Iosif Traian Badescu și Roman R. Ciorogariu, cum și de prototoposbiterii Vasile Dămian, Gregoriu Pletosu, Vasile Domșa, Dr. Ioan Stroia, Nicolae Borzia, Ioan Teculescu, Traian Oprea, Jovian Mureșianu, Dr. Cornel Popescu, Procopiu Giuvulescu, de preotul Traian Vațian și de diaconii Dr. Lazar Iacob, Ioan Cioara, Dr. Octavian Costea și Dr. Gheorghe Comșa.

Răspunsurile înduioșătoare le dă corul studenților seminariali, condus de d. profesor Timoteiu Popoviciu.

Terminându-se serviciul divin cu jalnicul în veci pomenirea lui, se pune convoiul în mișcare, pentru a fi transportat sicriul în catedrală. În frunte un diacon duce pe o periniță neagră de catifea decorațiunile marelui defunct, apoi urmează ceilalți diaconi, membrii clerului slujitori demnitarii bisericești și în urmă Preasfințiiilor Lor, episcopii Ioan și Miron. Opt prototoposbiteri dintre cei slujitori iau sicriul pe umeri și-l duc în catedrală. În urma sicriului vin membrii familiei, membrii consistorului arhidiecezan, în frunte cu Iustritatea Sa arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, vicariu arhiepiscopesc, și celalt public. Strada e plină de lume. Studenții sem. formează spalir dela reședință până la catedrală. Sicriul e deschis. Pe drum cântă corul studenților seminariali, iar din turnurile catedralei sună jalnic clopotele toate. Poarta catedralei e încadrată în negru. Scaunul arhieresc din catedrală e îmbrăcat în negru. În catedrală ard toate luminările. Sicriul e așezat în catedrală pe un nou catafalc frumos, baldachin, ridicat deasupra amvonului. În jurul catafalcului se așează numeroasele cununii, una mai frumoasă decât cealaltă.

Se continuă acum și aci serviciul divin, după a cărui terminare Preosfințiiilor episcopi sunt conduși cu lithia la reședința mitropolitană și publicul numărös din catedrală se respiră mereu, pentru a face loc altui public, ce vine să vadă și în catedrală pe patriarhul cu față de sfânt din sicriu...

La orele 6 și jum. seara s'a oficiat apoi un nou serviciu divin în catedrală, la picioarele marelui defunct, prin d. profesor seminarial Dr. A. Crăciunescu, asistat de diaconul Dr. Oct. Costea, secretar consistorial. Au fost de față membrii familiei, un public numărös și ales, și mulți soldați, — toți cei de legea gr. ort. română din garnisoana Sibiului. După terminarea serviciului și înțonarea din partea corului elevilor seminariali a mult spumătorului **Cu adevărat desărtăclune sunt toate**. Preasfinția Sa, episcopul Dr. E. Miron Cristea al Caransebeșului, a rostit cuvântarea (o vom publica-o și noi. — N. R.) care a fost adresată în prima

linie soldaților. După aceasta frumoasă vorbire, corul seminarial a intonat: **adusumi-am aminte**, și cu aceasta serviciul divin a fost terminat.

Membri din cler au cetit apoi părți din sfânta evanghelie, și clericii psalmi, noaptea întregă până în dimineața zilei de azi, când s'a făcut înmormântarea.

Actul înmormântării.

Lume multă a sosit la Sibiu pentru a participa la înmormântarea binemeritatului nostru arhiepiscop și mitropolit Ioan Mețianu. De mult, dela științea catedralei: opera cea mai frumoasă și mai măreață a marelui nostru dispărut, nu s'au văzut pe străzile Sibiului atâția preoți și atâția Români, atât din clasa intelectualilor, cât și din clasele mai de jos, ca și cu acest trist prilej. Cine numai a putut, a căutat să fie de față la așezarea în pământ a rămășițelor pământești ale arhiepiscopului trecut la nemurire prin momentele pe cari sigur și le-a ridicat în viață și să-i dea ultimul onor, petrecându-l până la mormânt. A și fost o înmormântare impunătoare, cum rar s'a mai văzut.

Serviciul divin s'a început în catedrală Marți dimineața la orele 9, cu oficierea sfintei liturgii. A fost celebrată de Preasfinția Sa, episcopul Dr. E. Miron Cristea al Caransebeșului, asistat de Preacuvioșii Lor arhimandriții Filaret Musta, protosințelul Roman R. Ciorogariu, de protopresbiterii Dr. Ioan Stroia, Mateiu Voileanu, asesor consistorial, Andreiu Ghidiu, Nicolae Rocsin, Ioan Teculescu, Traian Oprea și Procopiu Giuvulescu și de protodiaconul Dr. Cornel Cornean cu diaconul Dr. Lazar Iacob.

Răspunsurile le-a dat corul mixt condus de d. Tin. Popoviciu.

Catedrala are un aspect sărbătoresc. În jurul catafalcului ocupă loc membrii familiei, iar catedrala e plină de public ales. Doamnele s'au prezentat toate în haine negre. În catedrală sunt așezați, ca decorație arbori cu frunze verzi și plante exotice. Afară la poartă, și la încrucișările de străde, poliția susține ordinea, pentru că e o îmbulzeală mare de lume. Deputații diferite aduc mereu coroane, pentru a le depune pe sicriul marelui defunct. În scaunul arhieresc e așezată cârja decedatului mitropolit, îmbrăcată în negru.

La orele 10 fără un sfert își face apariția în catedrală P. S. Sa, episcopul Ioan I. Papp și întră de drept în altar. La orele 10 încep să sosesc reprezentanții autorităților publice, ai oficiilor, corporațiilor și ai diferitelor reuniuni.

Armata e reprezentată prin o deputație foarte numeroasă, condusă de Escelența Sa, generalul de divizie Nyegovan.

Biserica soră gr. catolică română prin o deputație mai numeroasă, condusă de d. canonic Dr. Vasile Suciu.

Înaltul guvern și peste tot administrația e reprezentată prin d. comite suprem Walbaum, care s'a prezentat în fruntea unei numeroase deputații a comitatului nostru.

Delegația bisericii romano-catolice e condusă de Alteța Sa, principele Egon Hohenlohe, a bisericii evanghelice de Ilustritatea Sa, episcopul Dr. Teutsch, a bisericii reformate de decanul Nagy Lajos, a orașului Sibiu de primarul Dörr, a tribunalului de presidentul Dr. Kemeny, a direcției de finanțe de directorul Walther, a gimnaziului de stat de directorul Szentimrei, etc etc. Au fost de față apoi nenumărate delegații din afară, a căror însirare ne este imposibilă. Remarcăm însă prezența mai multor delegații de ale reuniunilor de femei.

În catedrală sunt foarte mulți fruntași mirenii de ai vieții noastre publice, apoi mulți protopresbiteri și preoți.

Prohodul.

La orele 10 și jumătate e terminată sfânta liturgie și se începe imediat prohodul. E îmbrăcat acum în ornate arhieresti și Presfinția Sa, episcopul Ioan I. Papp al Aradului, apoi Preacuvioșii Lor, Dr. Eusebiu R. Roșca, arhimandrit, și Dr. Iosif Traian Badescu, Protosințel, cum și protopresbiterii Păcurariu (Hunedoara), Păcurariu (Mercurea), Vasile Domșa, Dr. Dobre, Dr. Popescu, Jovian Mureșianu,

Giorgiu, administratorul protopresbiterial Oprea, preoții Albu și Bucșa, și apoi daconii Dr. Oct. Costea, Dr. Gh. Comșa, Dem. Câmpianu și Ioan Cioara.

Răspunsurile la prohod le dă corul elevilor seminariali. În catedrală e miros de flori, de tămâie, e evlavie adâncă, durere și suspinare. Tot lucruri pe cari sfântul din sicriu nu le mai simte, pentru că e trecut în altă lume, unde nu este durere, nici suspinare, ci viață până în sfârșit.

În această atmosferă rostește Preasfinția Sa, episcopul Ioan al Aradului panegiric, în care scoate frumos la iveală meritele cele mari pe cari și le-a câștigat în lumea aceasta marele defunct.

Se termină și prohodul. Diaconii Dr. Costea și Dem. Câmpianu iau acum de pe capul marelui defunct mitra arhierescă și îi pun pe cap camășica, corul intonează pe „adusumi-am aminte”, coroanele se scot din catedrală și se așează pe carul din stradă, sicriul se închide și e scos din catedrală, pentru a fi așezat pe carul funebru de gală, tras de patru cai negri. Când e coborît pe treptele catedralei, niște fulgi mărunți de zăpadă flutură prin aer. E participarea cerului la jalea generală. În curând însă cerul se luminează. Clopotele sună jalnic la catedrală și la toate bisericile din Sibiu, și convoiul se pune încet în mișcare.

Îl deschid elevii dela școlile din loc, conduși de catihetel Jantea, apoi vin elevii seminarului „Andreian”, cu profesorii lor și cu steag negru, delegațiile țărănești și mulțimea de preoți, câte patru în rând, urmează apoi un elev, îmbrăcat în stihariu, cu crucea marelui defunct, apoi corul, care a cântat neîntrerupt pe drum, până la groapă. Vine acum clerul slujitor, în frunte cu diaconii Dr. Comșa și Cioara, dintre cari primul duce decorațiile, cellalt mitra decedatului mitropolit, pe când diaconul Dr. Costea îi duce cârja.

În urma arhierilor, cari încheie șirul slujitorilor, și poartă în mâni și ei cârjile îndoliate, — e purtată de doi preoți coroana mare a familiei, depusă pe sicriul marelui defunct, apoi vine carul cu coroanele celorlalte, și în urmă carul mortuar, cu sicriul osemintelor marelui mitropolit Ioan. În urma carului funebru vine familia, apoi membrii consistorului arhidecezan, în frunte cu Ilustritatea Sa, arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, vicariu arhiepiscopal, numeroși deputați sinodali și imensul public, care formează un șir nesfârșit.

Pe unde trece convoiul, străzile sunt îndesate de lume. La toate ferestrele public privitor. Lamele electrice ard, și sunt îndoliate. Prăvăliile sunt toate închise. Convoiul trece prin strada Măcelarilor prin piața Mare, strada Cisdăciei, strada Sevis, Circulața tramvaiului e întreruptă. La ora 1 fără un sfert convoiul ajunge la biserica din suburbiul Iosefin. Preoții slujitori intră în curtea bisericii, unde e pregătită cripta, sicriul încă e adus aci și e așezat pe scânduri. Se oficiază și aci ultimele părți ale serviciului divin prescris pentru înmormântarea marelui defunct, corul intonează „În veci pomenirea lui”, iar sicriul slobozit încet la vale, până ajunge la fund. Încă un hohot de plâns, și e terminată frumoasa înmormântare a marelui defunct, care a fost: arhiepiscopul și mitropolitul Ioan Mețianu.

Odihnească în pace!

PENTRU „ALBUMUL DECORATIILOR ROMÂNI”

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” grabnic fotografiile vitejilor noștri și informațiile necesare (locul nașterii, regimentul și fapta răsplătită cu medalia respectivă).

Războiul european.

Oficiale.

Budapesta, 8 Februarie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rus: Profitând de timpul senin pe întreg frontul nord-estic artileria a dezvoltat activitate potențată. La nord-vest dela Tarnopol în cursul nopții de ieri Rușii au atacat cu vehemență o coloană de infanterie a noastră înaintată, au și reușit să năvălească temporal în pozițiile noastre, i-am respins însă imediat.

Pe frontul italian și sud-estic: Evenimente de importanță nu sunt.

Berlin, 8 Februarie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: Spre sud dela Somme s'au dat vehemente lupte. În noaptea de 6 spre 7 Februarie am pierdut o parte de tranșeu. Eri la amiază am respins un atac francez precedat de violente împușcături. Printr'un contraatac am recucerit toate pozițiile. O diviziune germană de aeroplane a atacat stabilimentele drumului de fier dela Poperingh și lagărele dușmane dela Poperingh și Dixmunden. După lupta acriană dezvoltată cu aparatele dușmane, întreaga diviziune germană s'a reîntors fără vre-o pierdere.

Pe frontul oriental și din Balcan: Nici un eveniment de importanță.

Budapesta, 8 Februarie. — Se comunică dela cartierul de presă comunicatul oficial italian:

În valea Savuna lupte de caracter mai slab. Între Ronagna și Torceg am respins dușmanul, și am făcut câțiva prizonieri. Pe sectoarele dela Tolmein în zorile zilei de 4 Februarie dușmanul a atacat pozițiile noastre de lângă Santa Maria. Cu toate că activitatea artileriei a fost împiedecată din cauza negurei dese, cu rezervele sosite la moment dat am respins dușmanul cauzându-i pierderi mari. Pe vârful Podgoriei la nord-vestdela Goriza, la 4 Februarie dușmanul a încercat două atacuri de noapte. La a doua încercare trupele noastre au dat un contraatac, au forțat retragerea dușmanului și au făcut mulți prizonieri.

Obiecționarea cartierului de presă privitor la comunicatul oficial italian:

Descrierea evenimentelor dela Tolmein este neadevărată și unilaterală. Atacul de dimineața din 3 Februarie în contra Santa Mariei, nu poate fi alt ceva decât operațiunea unei trupe de recunoaștere a noastră care a dat asalt la nord-est dela Santa Maria contra înălțimilor ocupate de dușman, făcând prizonieri un ofițer italian din reg. 66 de infanterie și 65 soldați italieni. Restul trupelor a fost măcelărit. Aceasta încercare a noastră a fost sprijinită de alte trupe ale noastre și au făcut 7 prizonieri. Pierderea noastră este 9 ușor răniți. Dușmanul n'a încercat contraatac.

Comunicatul oficial italian din 7 Februarie. Afară de activitatea artileriei, pe întreg frontul nu sunt evenimente de importanță.

Italianii apără numai Valona.

München. — Ziarul italian „Perseveranza” scrie că consiliul de miniștri italian a hotărât să evacueze Durazzo și să apere numai Valona cu două corpuri de armată și trupele de voluntari.

Berlin. — Lui *Berliner Lokalanzeiger* i se telegrafiază din Amsterdam: O știre engleză spune că consiliul de miniștri italian, ținut mai pe urmă sub președinția regelui Victor Emanuel, a hotărât să trimită la Valona o armată de 100.000 oameni, iar la Salonic de 50 mii oameni.

Lupte la Dolran.

Lugano. — Lui „Secolo” i se telegrafiază din Salonic: În 6 Ianuarie a avut loc la granița Greciei la răsărit de lacul Dolran, o scurtă luptă între o patrulă de cavalerie bulgară și avantposturile franceze. Focul l-au deschis Francezii. Doi Bulgari au căzut iar doi soldați francezi au fost răniți.

Convocarea dumei.

Petrograd. — Prin ucaz imperial duma și consiliul imperial sunt convocate pe 9 Februarie.

Grecia nu va desarma.

Zürich. — Ziarul grec guvernamental „Neon Astay” desminte știrile sosite despre demobilizarea grecească.

Ententa și Grecia.

Stockholm. — Din isvor competent, Rjeci anunță hotărârile puterilor ententei de a urma toate dispozițiile după chibzuiala și scopul lor, dispunând pe teritoriul grec fără a chestiona guvernul pe care n'au să-l anunțe decât după faptele îndeplinite. Ententa motivează aceasta hotărâre pe faptul că Grecia desvoltă dușmănie tăinută față de acțiunile ei zădărniciind în chipul acesta tratativele.

Plecarea lui Petru Carp din Viena.

Viena. — D. Petru Carp fost primministru român a plecat astăzi în România.

Revoluția din China.

Berna. — „Temps” anunță din Petrograd că știrile sosite din China sunt foarte neliniștitoare. Ambasadorii japonezi au cerut expedierea unui vas de război în Yante-Kiang, deoarece străinii nu sunt aici în deplină siguranță. Trupele republicane înaintază la vest de Tche-Tschuen și la sud de Yunnan. Mongolii răsculați înaintază spre Peking.

Țarul la Kișineu.

Berlin. — Din București se anunță că țarul a sosit din nou la Kișineu.

Cine știe?

Acei cari știu ceva despre soarta soldatului: *Ion Petru*, născut în 1894, originar din Vermeș, servit la reg. 43 comp. 2, Feldpost 109 și care de un an de zile n'a mai dat nici un semn de viață, să avizeze pe *Pavel Dragoescu, Kras-sóvermes*.

Soldatul *Teodor Seicean*, din reg. 22 de honvezi, batalionul 2-lea, comp. 7, Feldpost Nr. 23, care a plecat în 17 Februarie 1915 pe câmpul de luptă, a doua-oară; din 20 Martie nu a mai dat semne de viață. Cine știe despre el să înștiințeze pe *Mihail Seicean în Szancsal, u. p. Balázstalva*.

Iosif Monus, originar din Arad, din reg. 46 de inf. din Brașov, comp. 2, a plecat pe câmpul de luptă cu compania de marș 7; mai pe urmă a scris în 10 Martie 1915 de pe timpul luptelor din Carpați, unde a luat parte ca soldat sanitar. Cine știe ceva despre soarta lui să înștiințeze pe tatăl său: *Iosif Monus, Arad, str. Szt. István Nr. 10*.

Cine știe ceva despre infanteristul *Petru Mi-loș* dela reg. Nr. 61 de inf., bat. IV, comp. 13, plutonul (zug) 3, poșta de campanie Nr. 109? Numitul e născut în anul 1878. Eventuale informațiuni să se trimeată *Oficiului parohial gr.-or. român din Pészak*.

Cine știe ceva despre *Vasile Galos*, învățător în Cluj — Mănăștur, care din 15 Noemvrie 1914 n'a mai dat nici un semn de viață. Respectivul e caporal în reg. 51, marșbat. 2, comp. 1, brigada 131? Scrisoarea din urmă a trimis-o din Skole (Galiția)? Informațiuni să se trimeată la *Ioan Mihalca, preot în Egeres*.

Soldatul *Ioan Todosie*, fruntaș la reg. 2, comp. 33; a dispărut în Februarie 1915 la comuna Waleamikown, în Galiția? Informațiuni să se trimeată lui: *Marta Todosie, Kis-Szt. Miklós, Nr. casei 115*.

Soldatul *Trifu Budău*, la reg. 303, Tábori posta 416, a scris mai pe urmă acum 13 luni din munții Carpați. Informațiuni despre soarta lui să se trimeată la: *Ioan Budău, Nr. c. 52, Krassófüzes*.

INFORMAȚIUNI

Arad, 9 Februarie 1916.

Răscumpărare de cununi în folosul orfelinatului din Sibiiu.

O inițiativă care dorim să prindă.

O. D-sa d. Ioan Oprea, preot și administrator protopopesc în Timișoara, a trecut astăzi pe la noi lăsând la Românul suma de 150 cor. pentru orfelinatul românesc din Sibiiu. Suma aceasta este constituită din trei contribuții, din partea bisericei rom. gr.-or. din Timișoara-Fabric (50 cor.), din partea protopopiatului Timișorii (50 cor.) și din partea protopopiatului Vinga (iarăș 50 cor.), contribuții cu cari se răscumpără cununile pe sicriul regretatului arhiepiscop și mitropolit Ioan Mețianu.

Gestul acestor protopopiate este nou, și inițiativa lor dorim să prindă. Mai ales astăzi când trebuiesc căutate atâtea mijloace pentru a se înălța casa orfanilor dela Sibiiu, ea este binevenită. În locul cununilor cari se vestejesc obolul nostru să fie dat pentru intruchiparea în faptă a gândurilor nobile pe cari ni le lasă moștenire scumpii noștri morți. Este un semn de pietate, mai durabil față de regretatul patriarh, în loc de cunună, inițiativa protopopiatelor de a jertfi pentru ultimul mare gând al mitropolitului Mețianu, înființarea orfelinatului românesc dela Sibiiu.

Aflăm de altă parte că în protopopiatele amintite în curând se va porni o colecție în toate satele pentru strângerea darurilor pentru orfelinatul românesc din Sibiiu.

Cultura creștină și cultura „modernă”. Sub acest titlu reproducem câteva părți din predica dela Crăciun, bogată în idei a P. C. Sale d. păr. Roman Ciorogariau, hrănitore și instructivă lectură pentru iubii noștri cetitori din toate straturile societății.

Telegrama regelui României către regele Petru. Ziarele din Grecia scriu că regele Ferdinand al României a trimis la Anul nou românesc regelui Petru al Serbiei următoarea telegramă de felicitare:

M. Sale regelui Petru al Serbiei în Salonic.

La începutul unui nou an mă gândesc la M. Voastră, exprimându-mi felicitările și simpatiile mele sincere. Regele Ferdinand al României.

Glotași de 43—45 și 48—50 ani chemați sub arme. Foia oficială a ministerului apărării țării publică apelul de chemare sub arme a glotașilor născuți în anii 1870, 1871 și 1872, cari au fost găsiți apti pentru serviciu militar cu arma cu prilejul asentărilor (controle) glotașilor, de comisia de supraarbitrare sau la controalele ulterioare. Acești glotași au să se prezinte în 28 Februarie 1916 pentru începerea serviciului militar — întrucât nu sunt scutiți — la comanda militară arătată în legitimația de glotaș (legitimația de asentare), iar glotașii născuți în anii 1865, 1866 și 1867, găsiți apti cu prilejul asentărilor, vor avea să se prezinte în 3 Martie 1916. Deasemenea au să se prezinte în zilele mai sus amintite și aceia cari s'au înștiințat că doresc să intre în armată de voie bună și au fost găsiți apti.

Transferare. D. locotenent dr. Vasile Avramescu, avocat în Maria-Radna, comandantul de până aci al stațiunii din acea localitate, a fost transferat la Dobrișin. Cu această ocaziune, pentru deosebitele merite ce și le-a câștigat în oficiul său militar, a primit laude de recunoștințe din partea dlui Resch, generalul garnizoanei din Arad.

† Nagy Lajos. Azi noapte la orele 2 a încetat din viață Nagy Lajos, popularul proprietar al restaurantului și cafenelei Vadász-kürt din loc.

Ultima ora.

COMUNICAT OFICIAL BULGAR ANUNȚĂ OFENSIVA IMPOTRIVA SALONICULUI.

Sofia. — Semioficiosul „Narodni Prava” scrie următoarele: Cu puternicii noștri aliați stăm ca prietenii la hotarele grecești. Avem tot dreptul să năvălim și nimicim pe dușmanul nostru. Nu putem îngădui apropierea inamicului de frontierele noastre. Trebuie să-l isgonim de aici. Noi vom da piept cu orice eventualitate, având adâncă încredere în învingere. Nădăjduim că Grecia se va afla în curând cari îi sunt adevărații aderenți.

LUPTELE DE PE FRONTUL BASARABEAN AU REÎNCEPUT.

București. — Din Drohobit se anunță că luptele de pe frontul Basarabiei s'au reînceput.

ATAȘATUL MILITAR ROMÂN DIN VIENA LA CARTIERUL GENERAL AL ARMATEI AUSTRO-UNGARE.

Viena. — Atașatul militar al României la Viena, d. maior Traian Stârcea, având a preda anuarul armatei române, conform uzului de până aci, a fost invitat de către șeful statului major să se prezinte la cartierul general al armatei austro-ungare. Atașatul român i s'a făcut o primire deosebit de călduroasă, dsa fiind invitat și reținut la masă de către Al. S. arhilducele Frideric. — Coresp.

Redactor responsabil: Constantin Sava.

POȘTA ADMINISTRATIEI.

Iosif Gaida, Voivodint 138. Abonamentul d-v. expiră la 31 Martie 1916.

Toma Fluca Feldpost 186. Abonamentul d-v. expiră la 30 Aprilie 1916.

George Colț, Arpătac. Abonamentul d-v. expiră la 31 Ianuarie 1916.

ANUNȚ.

Se caută o domnișoară română, tânără, simpatcă, sănătoasă, din casă bună, cu manjieri bune și care posedă limba germană perfect

ca conversaătoare

pe lângă două fete de 15, 17 ani.

Respectiva se va considera ca sora acestor fete.

Dotățiunea după învoială.

Cele exerciate la pian vor fi preferite. Ofertele — după posibilitate cu poze — să se înainteze la adm. Românului în plic dublu.

Locul: „jurul Timișorii”.

Co 2592—3.

ANUNȚ.

O domnișoară abs. de școala comercială sup. cu maturitate, caută post la o bancă

ca practicantă

cu un salariu corespunzător. Ofertele sub deviza „Comercialistă” să se trimită la administrația ziarului „Românul”

(Mu 2591—1.)

TELEFON
NRUL. 750.

CEL MAI MODERN INSTITUT
TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

TELEFON
NRUL. 750.

„CONCORDIA”

SOCIETATE PE ACȚII. :

ARAD

STRADA ZRINYI. NRUL. 1/a.

Executare
promptă. :

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișee, precum și cu cele mai moderne litere primește spre executare tot felul de opuri, reviste, fol, placate, registre, tipăriri pentru bănci și societăți, precum și tipăriri advocaționale, invitări de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări în această branșă dela cele mai simple până la cele mai fine.

Prețuri :
moderate :